

KURUMSAL FİNANS ALANINDA SEKTÖREL UYGULAMALAR

Editörler

Ahmet Şit

Burcu Buyuran

KURUMSAL FİNANS ALANINDA SEKTÖREL UYGULAMALAR

Editörler: Ahmet Şit - Burcu Buyuran

Yayın No.: 1506

ISBN: 978-625-398-340-6

E-ISBN: 978-625-398-339-0

Basım Sayısı: 1. Basım, Mart 2023

© Copyright 2023, NOBEL BİLİMSEL ESERLER SERTİFİKA NO.: 20779

Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir.

Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik

ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Nobel Yayın Grubu, 1984 yılından itibaren ulusal ve 2011 yılından itibaren ise uluslararası düzeyde düzenli olarak faaliyet yürütmekte ve yayınladığı kitaplar, ulusal ve uluslararası düzeydeki yükseköğretim kurumları kataloglarında yer almaktadır.

"NOBEL BİLİMSEL ESERLER" bir Nobel Akademik Yayıncılık markasıdır.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-

Genel Yayın Koordinatörü: Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarım: Samet Tekin -samet@nobelyayin.com-

Redaksiyon: Seda Polat -sedapolat@nobelyayin.com-

Kapak Tasarım: Sezai Özden -sezai@nobelyayin.com-

Görsel Tasarım Uzmanı: Mehtap Asiltürk -mehtap@nobelyayin.com-

Kütüphane Bilgi Kartı

Şit, Ahmet., Buyuran, Burcu.

Kurumsal Finans Alanında Sektörel Uygulamalar / Editörler: Ahmet Şit - Burcu Buyuran

1. Basım, XII + 296 s., 16,5x24 cm. Kaynakça var, izin yok.

ISBN: 978-625-398-340-6

E-ISBN: 978-625-398-339-0

1. Finansal ve Reel Piyasalar 2. Kurumsal Finans 3. İşletme Finansmanı

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Bahçekapı Mh. 2465 Sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat, Şaşmaz/ANKARA

Telefon: +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65

Sipariş: siparis@nobelyayin.com- **E-Satış:** www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com
www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa, Kırmızı Kedi, Arkadaş, D&R, Dost, Kika, Kitapsan, Nezh, Odak, Pandora, Prefix, Remzi

Baskı ve Cilt: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. Anonim Şirketi / Sertifika No.: 46519

Beytepe Köy Yolu No.: 3 06800 Bilkent-Çankaya/ANKARA

NOT: Bu kitapta yer alan her çalışma en az 1 kör hakem uygulamasından geçmiştir. Hakem raporu yeniden yazarlara gönderilmiş, revizyonlar hakem tarafından onaylandıktan sonra basım sürecine geçilmiştir. Hakem listesi kitapta yer almaktadır.

HAKEMLİK YAPAN HOCALARIMIZ

Prof. Dr. Sinan AYTEKİN	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Erhan DEMİRELİ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz TORAMAN	İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Halil EKŞİ	Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr. Ferudun KAYA	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Şakir SAKARYA	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf Ekrem AKBAŞ	Adıyaman Üniversitesi
Doç. Dr. Feyyaz ZEREN	Yalova Üniversitesi
Doç. Dr. Yunus KILIÇ	Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Nevzat TETİK	İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ŞİT	Harran Üniversitesi
Doç. Dr. Cebail TELEK	Adıyaman Üniversitesi
Doç. Dr. Yunus YILMAZ	Dicle Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cengizhan KARACA	Gaziantep Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gerçek ÖZPARLAK	Beykent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Deniz MACİT	İzmir Ekonomi Üniversitesi

*Değerli vakitlerini ayırarak kitabımızda hakemlik yapan Hocalarımıza şükranlarımızı arz ediyoruz.

Ahmet ŞİT- Burcu BUYURAN (Editörler)

ÖNSÖZ

John Locke “Gelirimiz ayakkabılarımız gibidir; çok küçükse, bizi kısıtır ve kısıtırlar; ama çok büyüklerse tökezlememize ve takılmamıza neden olurlar” sözünden yola çıkarak işletme finansmanı yatırımdan fazla olduğu takdirde atıl kalarak daha fazla maliyet ve risk unsuru oluşturur, optimal yatırımdan az olduğu takdirde işletmelerin beklenen büyüme oranını gerçekleştirmesine engel olur ve finansal performansını olumsuz etkiler.

Küresel piyasalarda rekabet giderek artmaktadır. Bu durum işletmelerin finansal yönetimlerini daha önemli hale getirmiştir. Finans biliminin sermaye piyasaları, uluslararası finans, davranışsal finans, yatırım proje değerlendirme vb. gibi önemli alt dallarının olduğu bilinirken en önemli dallarından biri de şüphesiz kurumsal finanstır. Çünkü güçlü bir sermaye piyasalarına giden yol şüphesiz güçlü bir reel piyasadan geçmektedir. Güçlü bir reel piyasa da optimal kurumsal finanstır. Bu amaçla bu kitapta kurumsal finans alanında yazılmış 13 farklı, değerli eser yer almaktadır.

İlk bölümde Dr. Öğr. Üyesi Nevzat ÇALIŞ gelişen piyasalarda finansal teknolojinin önemini bankacılık sektörü özelinde incelemiştir.

İkinci bölümde Dr. Öğr. Üyesi Nuri HACIEVLİYAGİL sermaye piyasası teorileri çerçevesinde işletmelerin sermaye yapısı, işletmelerin varlıklarını devam ettirebilme ve finansal yapılarını koruyabilmelerini irdelemiştir.

Üçüncü bölümde Araştırma Görevlisi Dr. Yasin Erdem ÇEVİK projelerde maliyet yönetimi, projenin finansmanı ve projenin finansal performansı anlatırken Türkiye’de reel sektörde işletmelerinin finansal açıdan başarısını test etmiştir.

Dördüncü bölümde Mustafa DÜZENLİ, Mehmet Fatih MUTLU ve Prof. Dr. Bekir ELMAS firmalar için finansal analizin önemini ifade edip demir-çelik sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin finansal rasyolar tekniği ile finansal analiz sonuçlarını yorumlamışlardır.

Beşinci bölümde Öğr. Gör. Dr. Hatice CENGER sermaye yapısı teorilerinden finansal hiyerarşi teorisi ve takas teorisi kapsamında, firmaların sermaye yapılarını ve davranışlarını incelemek amacıyla, payları BIST’te işlem gören konaklama sektörünü analiz edilmiştir.

Altıncı bölümde Dr. Öğr. Üyesi Hacı Yusuf GÜNGÖR BIST Kurumsal Yönetim Endeksi getirisi ile payları BIST’te işlem gören iki hava taşımacılığı firmasının (Türk Hava Yolları ve Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.) endeks getirileri arasındaki volatilité yayılımı incelemiştir.

Yedinci bölümde Öğr. Gör. Dr. Burak BÜYÜKOĞLU firmalar için kurumsal yönetimin önemini açıklayıp firmaların kurumsal yönetim seviyelerinin karlılıkları üzerine etkisi bankacılık sektörü özelinde araştırmıştır.

Sekizinci bölümde Doç. Dr. Doğan KUTUKIZ ve Eda Nur SUYABATMAZ reel sektörde yer alan sektörlerden turizm sektörünün finansman yapısı, sektörün karşılaştığı finansal sorunlar, sektörün çalışmanın dönemini kapsayan dönemde büyümesi, gösterdikleri mali performansı inceleyerek analizini yapmışlardır.

Dokuzuncu bölümde Öğr. Gör. Dr. Armağan MACİT havalimanı altyapı projelerinin finansman yöntemleri, bu yöntemlerden kamuda yaygın kullanılan yap-işlet-devret ve kirala-işlet-devret modellerinin olumlu ve olumsuz yönlerini tartışmıştır. Kamu-özel işbirliği finansman modelini detaylı olarak anlatmıştır.

Onuncu bölümde Dr. Öğr. Üyesi Osman YILMAZCAN işletmeler için riskin anlamı, kaynakları, çeşitlerini anlatarak bu risklerin yönetilebilmesinin ve önceden tahmin edilerek hedge edilmesinin önemi vurgulamıştır. Risk yönetiminde stratejik nakit bütçelerinin uygulanma yöntemini uygulamalı olarak ifade etmiştir.

Onbirinci bölümde Selim Tartan ve Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Cem DANACI son dönemlerde iki ülke arası siyasi kriz olarak başlayıp diğer ülkelere sıçrayan Rusya-Ukrayna krizinin Türkiye’nin turizm sektörüne etkisini araştırmışlardır. Bu amaçla Bodrum’da turizm sektöründe faaliyet gösteren reel bir firmanın finansal verileri çerçevesinde araştırarak uyguladıkları anket verileri analiz etmişlerdir.

Onikinci bölümde Dr. Öğr. Üyesi Ebru BAĞCI ve Dr. Öğr. Üyesi Sultan GEDİK GÖÇER firmalar için riskin tehlikesini karakterize ederek havayolu firmaları özelinde riskten korunma stratejisinin havayolu işletmeleri için uygulanabilirliğini anlatmışlardır.

Son bölümde ise Doç. Dr. Muhammet Sait İŞILDAK firmaların temel performans unsurlarından olan karlılıklarına etki eden faktörleri BIST XKOBİ (BIST Kobi Sanayi) Endeksinde yer alan firmalar üzerinde araştırmıştır.

Kitabın bazı kısıtları olmakla birlikte özellikle Ülke olarak zor günlerden geçtiğimiz şu günlerde çıkan bu kitabımızın kamu ve özel sektörde faaliyet gösteren firmalara, akademik çalışmalara ve okuyuculara rehber olması temel hedefimizdir.

Katkı sağlaması dileklerimizle...

Editörler

Doç. Dr. Ahmet ŞİT

Dr. Öğr. Üyesi Burcu BUYURAN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	v
FİNANSAL İNOVASYONUN BANKALARIN KARLILIĞINA ETKİSİ; TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ	1
Nevzat Çalış	
SERMAYE YAPISI TEORİLERİ	17
Nuri Hacıevliyagil	
PROJELERDE BİR DOLAR TESTİ: TÜRKİYE REEL SEKTÖR İNCELEMESİ	47
Yasin Erdem Çevik	
DEMİR-ÇELİK SEKTÖRÜNDE FAALİYET GÖSTEREN ŞİRKETLERİN FİNANSAL TABLOLARININ ORAN ANALİZİ TEKNİĞİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ	69
Mustafa Düzenli - Mehmet Fatih Mutlu - Bekir Elmas	
FİNANSAL KALDIRAÇ DÜZEYİ VE VERİMLİLİK: KONAKLAMA SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ	95
Hatice Cenger	
BİST KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ İLE HAVAYOLU FİRMALARININ HİSSE FİYATLARI ARASINDAKİ VOLATİLİTE YAYILIMLARI	127
Hacı Yusuf Güngör	
BANKALARIN KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ SEVİYELERİNİN KARLILIĞA ETKİLERİ	145
Burak Büyükoğlu	
TURİZM SEKTÖRÜNÜN RİSK VE FİNANSAL ANALİZİ	157
Doğan Kutukız - Eda Nur Suyabatmaz	
HAVALİMANI ALTYAPI YATIRIM PROJELERİNİN FİNANSMAN YÖNTEMLERİ	179
Armağan Macit	
İŞLETMELERDE FİNANSAL RİSK YÖNETİMİNDE STRATEJİK NAKİT AKIŞI PLANLAMASI ...	197
Osman Yılmazcan	
RUSYA UKRAYNA SAVAŞININ TURİZM SEKTÖRÜNE ETKİSİ: KONAKLAMA İŞLETMELERİ BAZINDA BODRUM ÖRNEĞİ	229
Selim Tartan - Mehmet Cem Danacı	

HAVAYOLU İŞLETMELERİNDE RİSKTEN KORUNMA (HEDGING) UYGULAMALARI257

Ebru Bağcı - Sultan Gedik Göçer

**İŞLETME KARLILIK ETKİLEYİCİLERİ ÜZERİNE BIST XKOBİ ENDEKSİNDE
BİR PANEL VERİ ANALİZİ UYGULAMASI271**

Muhammet Sait Işıldak

*06 Şubat 2023 Depreminde Şehit olan Vatandaşlarımız ve
tüm Şehitlerimiz anısına...*